

tár. Egyedül a hagyományosan jól működő görög katolikus egyház jelent együttműködő partnert, segítséget. Magyar Erzsébet, Baskó polgármesterasszonya várja és hívja a segítőkész embereket, tanácsikat, ezekbe az érintetlen, gyönyörű hegyi falucskákba.

A délelőtti programot egy több éve jól működő kistérség, a Tiszatér Társulás zárta. Beszámolójukban a társulás térségmenedzsere Nácsa Balázs mutatta be a kanyargó Tisza partján élő embereket, falvaikat, Tiszaeszlártól Egyekig. Vincze Attila kertépítő mérnök és Koszorú Lajos településfejlesztő mérnök munkáikat ismertette hangsúlyozták, hogy a épített környezet védelme mellett kiemelt fontosságú a táji, természeti környezet védelme is.

Krizsán András

HELYZET VAN...

Úgy vélem – s ezt talán szükségtelen bizonygatnom és indokolnom, számomra legalábbis kétségtelen –, hogy falvaink többségében, úgymond: a „vidéken” *helyzet van*. Ezt a felismerést én, mint a Falufejlesztési Társaság elnöke morális kényszerként, fokozott cselekvésre való belső késztetésként élem meg. Ezért igencsak erősen remélem, hogy erőinket, lehetőségeinket képesek is leszünk megtöbbszörözni, ha Társaságunk ezentúl tagozatokba szerveződve fejti ki tevékenységét. Itt köszönöm meg Krizsán András barátunknak azt a lelkesedést és odaadást, szervező munkát, amivel elsőként az építészeti tagozatot, gyakorlatilag ezzel a vándorgyűléssel elindította.

Bízom benne, lesz folytatás. Néhány gondolatot engedjenek meg arról, milyen további tagozatokat szeretnénk elindítani:

- Felmerült egy *Helyi Gazdaság* elnevezésű tagozat, melyben az otthoni munkavégzés különféle módozataitól kezdve a falusi ipar (pl. az élelmiszerfeldolgozás), a falusi turizmus, de a banki szolgáltatások faluközelsége hozása is helyet kaphatna.
- A mezőgazdasági termelés kérdéskörét sem elválasztani nem lehet a falu problémáitól, sem azonosítani nem lehet velük. Remélem, hogy ez, a falu jövője szempontjából talán legfontosabb tagozat nem riad vissza a feladatok nagyságától, és lesz mondanivalója. Ebbena tagozatban kaphat helyet egyelőre a környezet- és természetvédelem kérdésköre is.
- Döbbenetesen keveset tudunk a mai faluról; azokról a helyzetekről, lehetőségekről, problémákról, amelyekkel az ott élő embereknek meg kell küzdeniük – ezenközbeni sikereikről, kudarcaikról. El kellene indítani egy új falukutató mozgalmat. Nem szabad ezenközben beleesnünk abba az egyoldalúságba, amelybe a harmincas évek falukutató mozgalma esett, hogy tudniillik csakis s főként a szegény-parasztság életét mutatta be. Ma legalább annyira szükségünk van a sikeres falvak, sikeres sorsok, biztató jelek, járható utak felmutatására, mint előregedő falvaink, elszlömösödő tanyavilágunk problémáira, a napjainkban a véglegesülés jegyezt mutató agrársivatag bemutatására.
- Szűkösebb és tágasabb köreinkből remélhetőleg arra is kerülnek vállalkozó szellemek, hogy megalakulhasson a

kulturális település-animáció kistérségi szintre történő emelésével foglalkozó műhely. Nem kívánunk ezzel a tagozattal betörni a terület- és településfejlesztés piacára, inkább csak erősíteni az ezen tevékenységben jelenleg igen gyenge társadalmi-humán megközelítést.

• Magam csökkenő energiáimat elsősorban a falugondnoki hálózat gondozásával szeretném hasznosítani. A közel 400 településen működő falugondnoki szolgálat működését támogató segítők száma 8-10 fő. Falugondnokok egyesülete 6-7 megyében működik. Sikerült beindítani egy hírlevelet számukra, és felmerült egy Országos Falugondnok Szövetség létrehozásának gondolata is. Nagyan remélem, hogy az 1990-ben kísérletként indult, a kisfalvakban „általános mindenesként” tevékenykedő falugondnokok egyszemélyes intézménye meg tud gyökerezni aprófalvainkban, és arra is képes lesz, hogy a társaságunk most felsorolt tagozatainak műhelyeiben kigondolt hasznos ötleteket közvetítsék az általuk naponta bejárt falvak népe felé.

Be is fejezem. Ám hadd ismételjem meg: a falu, a vidék ma olyan helyzetben van, hogy sokminden ott, és most dől el. S ebben a helyzetben a falunak elsősorban emberre, és nem szakemberre van szüksége. Visszaköltöző és betelepülő fiatalokra, az ott lehetséges megélhetésre, jószándékú és értő külső segítségre.

Kemény Bertalan

REGIONÁLIS FEJLESZTÉSEK KISTÉRSÉGI ÖSSZEFÜGGÉSEI

Ha az ember valamit tisztázni akar, akkor legpraktikusabb, ha fölteszi vele kapcsolatosan a három alapkérdést: Honnan jöttünk? Hol vagyunk? Hová megyünk?

Ennek a tagolásnak megfelelően próbálok a ma esti homálybogyozást elindítani.

Honnan jöttünk?

Ezzel kapcsolatban pedig J.W.Goethe Faustjából hadd olvassak föl egy részletet:

Faust éppen megvakult – ez már vége felé van a történetnek –, és a következő monológot mondja:

*Mélységes-mély sötétség burkol engem,
de fölragyog tisztán belső napom:
mit elgondoltam, most be kell fejeznem,
s a latban csak az Úr parancsa nyom.
Haj, talpra szolgálak! Bátran szárnyaló
eszmémből hadd legyen boldog való.
Ásót, lapátot, és csákányt a kézbe!
Amit kiűztem, hajtásatok ma végre.
Szigorú rend, vasszorgalom
harcolja ki diadalom:
a legnagyobb mű végre kész lesz:
egy ész elég ezernyi kézhez.*

Az utópiát ennél tökéletesebben nem hallottam megfogalmazni.